

Pacte Nacional per a la Immigració

Comissió de seguiment. Document de consens

I. ANTECEDENTS

El Pacte Nacional per a la Immigració (PNI) va ser signat, el 19 de desembre de 2008, pel Govern de Catalunya, la majoria de partits polítics amb representació parlamentària l'any 2008, les principals entitats municipalistes, els agents econòmics i socials i les entitats representades a la Taula de Ciutadania i Immigració. L'ampli acord aconseguit a l'hora d'aprovar el Pacte va permetre consensuar les polítiques de gestió de la immigració, i ens ajuda actualment a planificar l'estratègia Catalunya 2020. L'acord s'estructurà en tres eixos bàsics:

1. Gestió dels fluxos migratoris i accés al mercat de treball.
2. Adaptació dels serveis públics a una societat diversa.
3. Integració de totes les persones en una cultura pública comuna.

El Pacte Nacional per a la Immigració preveu 116 accions que reforcen les polítiques vigents abans del 2008, i també preveu emprendre 51 mesures noves. Actualment, a finals del 2011, algunes d'aquestes accions ja s'han executat, altres s'estan portant a terme, i altres es desenvoluparan al llarg de la present legislatura.

II. PREÀMBUL

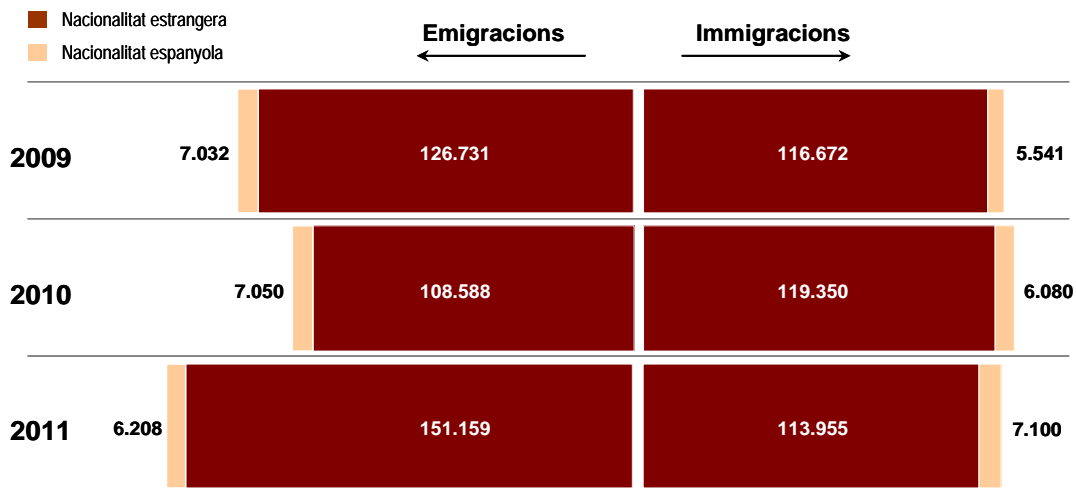
Des de l'aprovació i entrada en vigor del Pacte Nacional per a la Immigració (PNI), l'any 2008, la societat catalana ha viscut una sèrie de grans canvis –alguns compartits amb Espanya i altres països europeus– que incideixen de ple en els eixos bàsics acordats al PNI:

1. El 2008, el mateix any que es va signar el PNI, va esclatar una greu crisi econòmica amb conseqüències que afecten tota la societat: treballadors i treballadores, famílies i administracions públiques amb una reducció dràstica dels ingressos.
2. Un altre efecte de la crisi ha estat el fort increment que ha experimentat la taxa d'atur. La població immigrada ha estat especialment castigada per aquest descens de l'ocupació, ja que un dels sectors més afectats per la crisi ha estat el de la construcció, que ocupava una part molt important de la població masculina d'origen immigrant.
3. En els últims anys s'ha produït un descens important del saldo migratori. L'estreta relació entre immigració i accés al mercat de treball permet explicar que, durant els anys 2009 i 2011, s'hagi produït un descens important dels fluxos d'entrada d'immigrants (gràfiques). Al mateix temps, però, es detecta un augment de l'emigració, tant per la sortida de persones immigrades cap als seus estats d'origen o cap a d'altres estats que són focus d'atracció migratòria, com per la sortida de població nadiua que marxa a altres països a la recerca d'oportunitats laborals. Cal destacar que un percentatge important de les persones emigrants nadiues són professionals qualificats. Sense oblidar que les dinàmiques

migratòries influeixen en l'evolució demogràfica i són un factor rellevant en les perspectives d'envelliment de la població catalana (segons les projeccions elaborades per l'Idescat, en l'escenari baix de 2020 hi haurà més defuncions que naixements).

Fluxos migratoris exteriors a Catalunya

Font: INE. Estimació de la Població Actual. Fluxos d'immigració exterior (publicació a gener de 2012)

4. La taxa de fracàs escolar és especialment alta entre els alumnes nouvinguts: més del 40% d'estudiants d'incorporació tardana d'origen estranger acaba l'escolaritat sense el títol d'ESO mentre que la mitjana general és del 30%. Aquesta situació fa que sigui encara més necessari continuar implementant mesures que facilitin el futur personal i professional dels joves.
5. En aquest context de ràpides i profundes transformacions socioeconòmiques han aparegut corrents d'opinió de desqualificació i rebuig dels immigrants, amb discursos allunyats dels valors democràtics que donen solidesa al nostre model de convivència que recull el PNI. Amb tot, cal tenir present la importància dels missatges en la percepció pública i en la comprensió del fet migratori i cal, per tant, reafirmar-se en la defensa dels valors democràtics, del foment de la convivència i de la ciutadania basada en els drets i els deures, de la igualtat d'oportunitats, de reconeixement de les dificultats que pot originar el fet migratori però de valoració, al mateix temps, dels efectes de la diversitat.
6. El 30 de juny de 2011 va entrar en vigor el Reglament de la Llei d'Estrangeria (RD 557/2011, de 20 d'abril, pel que s'aprova el reglament de la Llei Orgànica 4/2000, de l'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la seva reforma per Llei Orgànica 2/2009). En la regulació dels fluxos migratoris laborals cap a Espanya se segueix aplicant el criteri de tenir en compte la situació d'ocupació del país, així com la igualtat de drets i deures entre treballadors/res immigrants i espanyols i comunitaris. A més, el text del Reglament reconeix noves competències a la Generalitat de Catalunya, que pot intervenir en els processos d'accés a l'arrelament, de renovació de la residència temporal i de reagrupament familiar. La Generalitat també pot acreditar la integració per accedir a la nacionalitat espanyola (emissió d'informes

acreditatius de la integració social de les persones estrangeres sol·licitants de la nacionalitat per residència). Aquestes competències, que permeten posar en valor l'esforç d'integració, se sumen a les que ja disposa la Generalitat des de l'any 2008, referents a l'emissió d'autoritzacions inicials de treball.

III. ACORD

La importància dels canvis esmentats fa aconsellable un acord amb 3 compromisos

Compromisos :

1. Ratificar el consens entre les forces polítiques i socials que va donar lloc a l'aprovació del PNI, manifestant així la seva plena vigència i la voluntat de seguir treballant en el marc de les seves disposicions.
2. Reiterar el compromís de treballar per la cohesió de la societat catalana, per un tracte igualitari a tota la ciutadania de Catalunya, en la línia d'una política de drets i deures, des dels principis i valors democràtics, de foment de l'autonomia personal i la igualtat d'oportunitats.
3. Atendre i gestionar des del consens social i polític els efectes de la diversitat de la societat catalana.
4. Desenvolupar missatges públics que siguin els mateixos per a tota la ciutadania, sigui quin sigui el seu lloc d'origen.

Propostes d'actuació :

Aquest document deriva del treball que s'ha anat desenvolupant a partir de l'aprovació del PNI. En efecte, des del 2008 la Direcció General per a la Immigració ha anat implementant un seguit de mesures, i produït els documents de seguiment del grau d'execució de les accions previstes.

Tenint tot això en compte, les principals mesures d'aprofundiment en les actuacions del PNI per a la legislatura 2011-2014 haurien de ser:

- 1-Executar el darrer any del Pla de Ciutadania i Immigració 2009-2012.
- 2-Elaborar, al llarg d'aquest any 2012 el Pla de Ciutadania i Immigració 2013-2016.
- 3-Reforçar el procés d'acollida-convivència-cohesió i inclusió social, per centrar les actuacions en les polítiques d'integració, enfront de la davallada en el nombre d'arribades de nous immigrants.
- 4-Emprendre mesures per ampliar l'oferta formativa en llengua catalana entre les persones adultes d'origen immigrant per tal de garantir-hi, d'acord amb la Llei d'Acollida, l'accés universal en

el termini de 5 anys. Igualment, buscar, amb la complicitat de la societat civil, mesures i accions que afavoreixin l'ús de la llengua com a factor de cohesió social.

5-Seguir desplegant la Llei d'Acollida (Llei 10/2010, del 7 de maig, d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya), amb la presentació del seu Reglament, el calendari d'aplicació i la previsió pressupostària

6-Elaborar l'informe anual sobre la situació d'integració social de les persones immigrades, un informe independent que s'ha de divulgar públicament .

7-Continuar desplegant les competències de la Generalitat contingudes al Reglament de la Llei d'Estrangeria (RD 557/2011, de 20 d'abril, pel que s'aprova el reglament de la Llei Orgànica 4/2000, de l'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la seva reforma per Llei Orgànica 2/2009), i reclamar-ne de noves, amb un esforç especial per difondre la seva utilitat en el tràmit d'adquisició de la nacionalitat.

8-Reclamar a l'Estat el traspàs de competències i recursos previst a la nova Llei d'Asil (Llei 12/2009, de 30 d'octubre, reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària).

9-Reforçar les mesures en favor dels projectes comunitaris, desenvolupant polítiques de cohesió urbana, i les mesures en favor dels projectes comunitaris, millora dels barris, la participació cívica i l'associacionisme.

10-Reclamar a l'Estat una major dotació del Fons de Suport a l'Acollida i la Integració d'Immigrants, així com el seu Reforç Educatiu, i la renovació del Pla pilot d'actuació integral en barris de Catalunya amb alt índex de població immigrada. Tant el Fons com els plans pilot, amb fons europeus, permeten fer tasques intenses de convivència a determinats barris.

11-Pel que fa al retorn de les persones immigrades als seus països d'origen, caldria:

- (a) Endegar el projecte d'ajuda al retorn voluntari, tot contribuint a l'economia productiva del país d'origen per aquelles persones que vulguin tornar sabent que els espera un lloc de treball.
- (b) Crear un grup de treball dins la Taula de Ciutadania i Immigració, amb la participació dels agents econòmics i socials, per fer propostes per coordinar totes les iniciatives de retorn que s'executen a Catalunya i per contribuir a l'impuls de projectes compartits.

12-Crear una xarxa d'intercanvi de coneixements i d'experiències (bones pràctiques) internacionals en les matèries relacionades amb el desplegament de les actuacions del PNI (immigració, acollida, integració social, asil, refugi, retorn, etc.).

13-Lluitar contra el racisme i la xenofòbia mitjançant la difusió de dades públiques i oficials per contrarestar els rumors vinculats a la immigració, i ajudar a "desmuntar tòpics", tot implicant-hi al conjunt d'agents socials i econòmics, així com als mitjans de comunicació i els partits polítics.

D'acord amb les Directives europees, elaborar una estratègia contra les discriminacions, la igualtat de tracte i el suport a les víctimes.

14-Garantir l'accés igualitari als serveis públics, amb independència de l'origen dels usuaris i reforçar els compromisos del PNI per a la creació d'ocupació, els serveis públics bàsics i fer front a la pobresa.

15-Dedicar una especial atenció als infants i joves d'origen immigrant, implementant accions que permetin uns processos de socialització en igualtat de condicions amb la resta de la població infantil i juvenil, sense oblidar la necessària implicació i compromís de les famílies en aquests processos, estudiant, avaluant i promovent aquelles pràctiques educatives que afavoreixin l'èxit escolar, la integració i la cohesió social, com són les comunitats d'aprenentatge i els plans educatius d'entorn, entre d'altres, que propiciïn l'acompanyament i la implicació de totes les famílies i de la resta d'agents de la comunitat educativa en els processos educatius.

16-Instar el govern de l'estat a elaborar el reglament dels Centres d'Internament d'Estrangers tal i com preveu la Llei Orgànica 2/2009.

Barcelona, 21 de març de 2012